

Een stuk dat in je vel snijdt

Kinderprostitutie, seksueel misbruik en een opzettelijke auto-aanrijding: Jude heeft geen gemakkelijk leven. © Jan Versaweyveld

Als eerste regisseur mocht Ivo van Hove de succesroman 'Een klein leven' van Hanya Yanagihara op de planken brengen. Dat levert zinderend en ontroerend theater op, dat finaal een net te dramatische afslag neemt. **FILIP TIELENS**

Een klein leven bewerken naar het theater, het is een kolfje naar de hand van regisseur Ivo van Hove. Met de musical *Rent* en het epos *Angels in America* enseeneerde hij eerder al twee tragische liefdesverhalen over homovrienden in New York. Deze keer is niet aids de motor die het hoofdpersonage velt, maar

wel een cocktail van kinderprostitutie, seksueel misbruik en een opzettelijke autoaanrijding. Dat is veel kommer en kwel.

Het is meteen ook de reden waarom de vuistdikke roman van de Amerikaanse Hanya Yanagihara uit 2015 de meningen zo verdeelt: diep emotioneel volgens de een, te sentimenteel volgens de ander.

Tekstbewerker Koen Tachelet maakte alleszins een schitterende adaptatie voor theater. Tijdsperiodes monteert hij snedig door elkaar. Soms praat hoofdfiguur Jude tegelijk tegen twee personages uit verschillende fasen uit zijn leven, zoals Broeder Luke van de kostschool en zijn latere adoptievader Harold: twee mannen die beweren er altijd voor de gehaven-

dramameter scheert soms rakelings langs de grenzen van de pathetiek wanneer Jude het ene trauma na het andere herbeleeft. Niet iedere theatrale verbeelding is daarbij even geslaagd. Wanneer Jude in zijn blootte rondrent en met een spot achtervolgd wordt door één van zijn kwelduivels, terwijl ondertussen de filmprojecties van de New Yorkse straten in *fast forward* gaan en ook de strijkers van Blindman alle remmen losgooien, is dat gewoon te veel van het goede.

Daarnaast is het ook jammer dat de diepe emotionele verbondenheid tussen Jude en zijn latere lief Willem (rol van Maarten Heij-

Jude belichamen is een stevige uitdaging, maar Ramsey Nasr speelt de rol van zijn leven, met een ongelooflijke intensiteit

mans), die toch de reden is waardoor je ondanks alle gruwel het boek blijft lezen, op het podium minder sterk uit de verf komt. Hun eerste vrijpartij mag dan wel intiem en raak geësceneerd zijn, de onvoorwaardelijke trouw van Willem is later minder voelbaar. Als hun band meer ruimte had gekregen, zou de emotionele eind-impact groter kunnen zijn.

Maar die punten van kritiek doen weinig af van de krachttoer die Ivo van Hove en zijn team hier opnieuw uithalen. Sinds 2014 gebruikt hij romans als grondstof voor zijn theater, in plaats van louter repertoriële of filmscripts. Dat levert het ene na het andere succes op, want na *The fountainhead* en de Couperus-trilogie is *Een klein leven* een nieuw genreus geschenk van een man op het hoogtepunt van zijn carrière.

Dat specifiek dit project Van Hove na aan het hart ligt, was ook te zien bij de minuutlange staande ovatie, waar hij in tranen uitbarstte. Hanya Yanagihara, die ook in de zaal zat, zag dat ze geen betere regisseur had kunnen dromen voor de eerste adaptatie van haar boek.

'Een klein leven' van International Theater Amsterdam speelt van 5 tot 7/10 in De Singel (uitverkocht) en in april opnieuw in Amsterdam.
★★★★☆

de Jude te zullen zijn, maar totaal tegengestelde bedoelingen hebben. Die slimme tactiek legt bloot hoe Jude's trauma's doorwerken tot het heden en hoe die het hem onmogelijk maken om gelukkig te worden, zichzelf graag te zien en een relatie of seks te kunnen hebben.

Zelfverminking

Jude belichamen is dus een stevige uitdaging. Ramsey Nasr speelt de rol van zijn leven, met een ongelooflijke intensiteit. Soms zacht, zoals bij de liederen van Wagner en Schubert die hij prachtig zingt. Vaker getornenheid, bijvoorbeeld wanneer hij over de vloer kronkelt door de pijn in zijn benen – een hartverscheurend beeld. Zijn zelfverminking wordt ook heel expliciet getoond.

Tot drie keer toe snijdt Jude zich in de armen, waarbij het bloed alle kanten opspat. Het is beklijvend, maar ondraaglijk om er lang naar te kijken.

Kwelduivel

Aan het eind van het eerste deel heeft Jude zich zo zwaar verwond, dat zijn beste vrienden JB, Malcolm en Willem hem van de lavabo centraal op scène moeten wegdragen naar de dokterspraktijk van Andy. Met die emotionele uppercut word je de pauze ingestuurd, waar een sfeer heerst als bij een begrafenis. Je moet even op adem komen na dit fenomenale eerste deel, dat je glashelder en perfect gedoseerd meesleurt in Jude's tragische ondergang.

In het tweede deel gaat Ivo van Hove af en toe uit de bocht. De